

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

MINISTRIA E FINANCËVE

**DREJTORIA E PËRGJITHSHME E BUXHETIT
DREJTORIA E MONITORIMIT DHE ZBATIMIT TË BUXHETIT**

UDHËZIM

Nr. 7/1 , Datë 28.02.2014

“PËR PËRGATITJEN E BUXHETIT VENDOR”

Në përputhje me Ligjin nr. 9936, datë 26.06.2008, neni 24, “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, Ministri i Financave:

U D H Ë Z O N:

1. Hyrje

Ky udhëzim përmban:

- Tavanet përgatitore të shpenzimeve të programit buxhetor afatmesëm 2015-2017;
- Transferten e pakushtëzuar për njësitë e qeverisjes vendore;
- Procedurat dhe afatet për përgatitjen e buxhetit afatmesëm 2015-2017;
- Mënyrën e llogaritjes së transfertave të pakushtëzuar dhe të kushtëzuar për njësite e qeverisjes vendore.

2. Tavanet Përgatitore të PBA-së

- Tavanet Përgatitore të PBA-së për çdo program miratohen nga Këshilli i Njesisë së Qeverisjes Vendore brenda muajit Mars 2014.
- Kuadri Ekonomik 2015-2017, përcakton kontekstin ekonomik për Programin Buxhetor Afatmesëm 2015-2017. Ai pasqyron parashikime të treguesve ekonomik dhe financiar të buxhetit të njesisë së qeverisjes vendore për tre vitet e ardhshme, duke ofruar vlerësime të burimeve që njësia vendore do të ketë në dispozicion për të financuar shpenzimet e saj.
- Këto vlerësime sigurojnë bazën për njësitë e qeverisjes vendore për të përcaktuar Tavanet e Shpenzimeve të PBA-së.

3. Transferta e pakushtëzuar e njësive të qeverisjes vendore

- Niveli i transfertës së pakushtëzuar për vitet 2015-2017, (së bashku me të ardhurat nga taksat dhe tarifat vendore), financon funksionet dhe kompetencat që janë transferuar në pushtetin vendor deri në vitin 2014. Për transferimin e funksioneve që mund të bëhen në të ardhmen niveli i tranfertës së pakushtëzuar do të shtohet në varësi të funksioneve ose kompetencës së transferuar dhe faturës përkatëse të saj.
- Transferta e pakushtëzuar për vitin 2015, do të jetë afërsisht 1.4 % më e madhe se transferta e pakushtëzuar nga buxheti i shtetit e vitit 2014, ajo e vitit 2015, 1.4 % më e lartë se ajo e vitit 2015, dhe transferta e vitit 2017 do të jetë 2 % më e lartë se ajo e vitit 2016.
- Transferta e pakushtëzuar për periudhën 2015-2017:

Bashki/Komunë/Qark	2015	2016	2017
Bashki/Komune	12,285	12,467	12,740
Qark	1,215	1,233	1,260
Totali	13,500	13,700	14,000

4. Procedurat dhe afatet për përgatitjen e PBA-së

- Kalendari i përgatitjes së PBA-së miratohet nga Kryetari i Grupit për Menaxhim Strategjik (GMS) së Njesisë së Qeverisjes Vendore.
- DEMP-t, paraqesin kërkesat buxhetore dhe kërkesat shtesë sipas programit tek nëpunësi autorizues i NjQV-së, brenda datës 15 Maj 2014.
- Kërkesat buxhetore të dorëzuara te Nëpunësi Autorizues i Njesisë së Qeverisjes Vendore vlerësohen dhe miratohen nga GMS-ja e NjQV-së.
- Nëpunësi autorizues i njesisë së qeverisjes vendore paraqet pranë këshillit të njesisë së qeverisjes vendore dokumentin e PBA-së 2015-2017, të miratuar nga GMS-ja, brenda datës 15 Qershor 2014.
- Afati i dorëzimit të kërkesave buxhetore bashkë me kërkesat shtesë nga Drejtuesi i Ekipit të Menaxhimit të çdo programi të Nëpunësi Autorizues i Njesisë së Qeverisjes Vendore është 15 Maj 2014.
- Kurset e këmbimit për vitet 2008-2014, dhe parashikimi për vitet 2015-2017, jepen si më poshtë.

Nr	Monedhat	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1	Kurs i këmbimit mesatar lek/USD	83.9	95	103.9	100.9	108.2	106	106	106	106	106
2	Kurs i këmbimit mesatar lek/EURO	122.8	131.6	137.7	140.5	139	140.3	140	140	140	140

- Dokumenti i Programit Buxhetor Afatmesëm 2015-2017, dërgohet në këshillin e njesisë së qeverisjes vendore në muajin Qershor.
- Brenda datës 1 Qershor çdo njësi e qeverisjes vendore duhet të dërgojë në Ministrinë e Financave, me shkrim dhe në rrugë elektronike, Formularin Nr.1 “Parashikimi i të ardhurave për periudhën 2015-2017”, dhe formularin Nr.2, “Parashikimi i shpërndarjes së burimeve financiare për periudhën 2015-2017”, të shoqëruar me një relacion për mënyrën e llogaritjes së PBA-së.

5. Mënyrat e llogaritjes së transfertave, të pakushtëzuar dhe të kushtëzuar për njësitë e qeverisjes vendore

5.1 Transferta e pakushtëzuar

- Kriteret dhe koeficiente e formulës së shpërndarjes së transfertës së pakushtëzuar për vitet 2015-2017 do të jenë po ata të vitit 2014. Në përlllogaritjen e formulës së transfertës së pakushtëzuar për vitin 2014, është marrë si kriter numri i popullsisë sipas Gjendjes Civile.
- Në bazë të shifrave të mësipërme të këtij udhëzimi, çdo njësi e qeverisjes vendore mund të bëjë në mënyrë individuale llogaritjen e nivelit të transfertës së pakushtëzuar.

Shembuj mbi llogaritjen e transfertës së pakushtëzuar

Koeficientet dhe metoda e përdorur më poshtë janë ato të vitit 20XX, e cila do jetë e vlefshme edhe për llogaritjet e periudhës 20XX-20XX.

Grandi i përgjithshëm

Kriteri i popullsisë	70% =	8,855 milion lekë
Kriteri i sipërfaqes së komunës	15% =	1,897 milion lekë
Kriteri i shërbimeve urbane të bashkisë	15% =	1,898 milion lekë

Llogaritja e transfertës së pakushtëzuar për Bashkinë X

Informacion i përgjithshëm:

- Popullsia 56 297 banorë,
- Të ardhura nga taksat e veta (Taksa e Biznesit të Vogël + Taksa e Mjeteve të Përdorura) në Bashkinë X janë 1,200 lekë/frymë,
- Të ardhura nga taksat e veta (Taksa e Biznesit të Vogël + Taksa e Mjeteve të Përdorura) në shkallë kombëtare janë 701 lekë/frymë,
- Popullsia në shkallë kombëtare 4,268,984 banorë,
- Popullsia urbane gjithsej 2,350,090 banorë

Llogaritja e grantit të përgjithshëm

1. Popullsia (56,297 banorë/4,268,984 banorë në shkallë kombëtare) = 0.0131 koeficienti i popullsisë. Nga kriteri i popullsisë Bashkia X përfiton (0.0131 x 8,855 milionë lekë) = 116,774 mijë lekë,
2. Pjesa që i takon nga koeficienti i shërbimit urban (56,297 banorë/(2,350,984 popullsi që jeton në zonat urbane në shkallë kombëtare) = 0.0239 koeficienti i shërbimeve urbane. Nga kriteri i shërbimeve urbane kjo bashki përfiton (0.0239 x 1,898 milionë lekë) = 45,449 mijë lekë. **Bashkia X, nga aplikimi i kriterëve të mësipërme përfiton grand të përgjithshëm (116,774 + 45,449) = 162,223 mijë lekë.**

Ekulizimi fiskal

3. Kapaciteti fiskal nga taksa e biznesit të vogël dhe taksa e automjeteve është 1,200 lekë/frymë. Mesatarja në shkallë kombëtare është 701 lekë/frymë. Diferenca në krahasim me atë në shkallë kombëtare (1,200-701)= +499 lekë/frymë. Çdo bashki dhe komunë me një të ardhur për frymë më të madhe se mesatarja nacionale, do të kontribuojë 25% të diferencës për ekulizim fiskal, në raport me popullsinë e saj; kjo shumë zbritet nga llogaritja fillestare e grantit. Çdo bashki dhe komunë që është më poshtë se sa mesatarja nacionale, do të kompensohet për 25% të kësaj difference në raport me popullsinë e saj; kjo shumë i shtohet llogaritjes fillestare të grantit. Në rastin konkret, Bashkia X do të kontribuojë për arsye të kapacitetit fiskal më të lartë se ajo në shkallë kombëtare me (((499x56297 banorë)/1000)x(25/100))) = **28,092** mijë lekë, që do thotë se grand i bëhet (162,223-28,092) = **134,131** mijë lekë.

Rregullimet Transitore

4. Grandi i përgjithshëm pas kapacitetit fiskal duke i shtuar taksën e biznesit të vogël dhe taksën e automjeteve është 67,556 mijë lekë.
5. Grandi për vitin 20XX, pas kryerjes së kompensimeve dhe shtesave gjatë vitit është 130,250 mijë lekë.
6. Diferenca nga krahasimi me vitin 20XX, është (134,131 – 130,250) = +3,881 mijë lekë.
7. Kufiri i sipër i rritjes është + 7%, në rastin konkret bashkia ka +3% dhe për rrjedhojë nuk i bën zbritje sepse është brenda mesatares në shkallë kombëtare.
8. Grandi i përgjithshëm i Bashkisë X është **134,131 mijë lekë.**

Transferta e pakushtëzuar për Këshillat e Qarqeve

Transferta e pakushtëzuar për Qarqet është ndarë në dy pjesë:

- Grandi i përgjithshëm (1,175x99) 99% = 1,163 milionë lekë
- Fondi i kompensimit për qarqet (1,175x1) 1% = 12 milionë lekë

Grandi i përgjithshëm

Shuma fikse	10% =	11,630 mijë lekë (për çdo qark)
Popullsia	28% =	32,563 mijë lekë
Treguesi gjeografik	30% =	34,890 mijë lekë
Koeficienti i rrugës	32% =	34,890 mijë lekë

Llogaritja e transfertës së pakushtëzuar për Qarku X

Informacion i përgjithshëm:

- Popullsia 112,050 banorë,
- Popullsia në shkallë kombëtare 4,268,984 banorë,
- Treguesi gjeografik “M”(Malore),

- Pesha gjeografike “5”,
- Pesha gjeografike gjithsej në shkallë kombëtare “32”,
- Gjatësia e rrugëve rurale rajonale që menaxhohen nga 12 qarqet 4289 km,
- Gjatësia e rrugëve rurale rajonale që menaxhohen nga Qarku X 346 km.

Llogaritja e grandit të përgjithshëm

1. Shuma fikse që i takon këtij qarku $(11,630 \text{ mijë lekë}/12 \text{ qarqe}) = \mathbf{1,358 \text{ mijë lekë}}$,
2. Pjesa që i takon nga popullsia $(112050 \text{ banorë}/4,268,984 \text{ banor në shkallë kombëtare}) = 0.02624$ koeficienti i popullsisë. Nga kriteri i popullsisë, Qarku X përfiton $(0.02624 \times 32,563 \text{ mije}) = \mathbf{8,546 \text{ mijë lekë}}$,
3. Pjesa që i takon nga treguesi gjeografik $(5/32) = 0.1563$ koeficienti gjeografik. Nga kriteri i treguesit gjeografik, Qarku X përfiton $(0.1563 \times 34,890 \text{ mijë lekë}) = \mathbf{1,964 \text{ mijë lekë}}$,
4. Pjesa që i takon nga koeficienti i rrugës $(346/4289) = 0.0807$ koeficienti i rrugës. Nga kriteri i koeficientit të rrugës, Qarku X përfiton $(0.0807 \times 34,890 \text{ mijë lekë}) = \mathbf{2,815 \text{ mijë lekë}}$,

Qarku X përfiton grand $(1,358 + 8,546 + 1,964 + 2,815) = 14,683 \text{ mijë lekë}$.

5.2. Transferta e kushtëzuar

- Transferta e kushtëzuar parashikohet në programin buxhetor afatmesëm 2015-2017, për financimin e shpenzimeve për funksionet e deleguara. Sipas akteve ligjore në fuqi, funksione të deleguara në pushtetin vendor janë, shërbimi e gjendjes civile, mbrojtja dhe administrimit i tokës, Qendra e Regjistrimit të Bizneseve.
- Shuma e transfertave të kushtëzuara do të jetë rezultat i shpenzimeve sipas artikujve për çdo aktivitet që kryhet në zbatim të funksioneve të deleguara, ose të përbashkëta. Parashikimi i zërave të pagave ,sigurimeve shoqërore, dhe shpenzimeve operative e të mirëmbajtjes, do të bëhen në përputhje me aktet ligjore në fuqi për zërat përkatës.

6. Ndjekja e Procesit dhe Mbështetja Këshillimore

- Ministria e Financave, në kuadër të mbështetjes këshillimore për përgatitjen e PBA 2015-2017, vë në dispozicion për çdo Njësi të Qeverisjes Vendore, adresat e e-mailit: fbrahimi@minfin.gov.al, dhe axhyheri@minfin.gov.al
- Bashkëlidhur gjeni: Formularin Nr.1 “Parashikimi i të ardhurave për periudhën 2015-2017”, Formularin Nr.2, “Parashikimi i shpërndarjes së burimeve financiare për periudhën 2015-2017”, relacionin, dhe një shembull për mënyrën e plotësimit të relacionit.

7. Të tjera

- Duke filluar nga muaji Shtator 2014, të gjitha kontratat e investimeve dhe të shërbimeve publike të njërive të qeverisjes vendore do të jenë pjesë e sistemit verifikues nga degët e thesarit. Për investimet që shtrihen në kohë me shumë se një vit njësit të qeverisjes vendore, fondet e nevojshme sipas PBA-se duhet të kenë të depozituara në degën e thesarit.
- Për sqarime të mëtejshme përveç këtij Udhëzimi mund të përdorni për analogji edhe Udhëzimin Nr.7, datë 28.02.2014, “Për përgatitjen e buxhetit afatmesëm 2015-2017”.

SHKËLQIM CANI

MINISTËR